

אור הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

בהר-בחוקותי ■ כ"ד אייר תשע"ג 24

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקו"מ
שבת	כ"ד	19	ק"ח
ראשון	כ"ה	19	ק"ט
שני	כ"ו	19	ק"י
שלישי	כ"ז	19	ק"יא
רביעי	כ"ח	19	ק"יב
חמישי	כ"ט	19	ק"יג
שישי	א'	19	ק"יד

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדין היומי בליקו"מ

הלכות גרים א'

א. כל אדם בא לעולם הזה רק בשביל זה, כדי לברך ברורים, לברך ניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות שגפלו לשם על ידי חטא אדם הראשון, או על ידי חטאיו בעצמו שחטא בגלגול הראשון. ועל פן צריך האדם לשמור עצמו מאד ולשפט עצמו בכל עת כדי להכניע הרע הנאחז סביב אלו הניצוצות שהוא מכרח לברך שלא יתאחז בו חס ושלום. (ג - יח)

"בשביל זה באמת האדם הוא בספנה גדולה בעולם הזה וצריך לשפט עצמו הרבה בכל יום ויום ולחשב דרכיו ולעורר לבבו לה' יתברך, שזהו ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו שהזהירו רבנו זכרוננו לברכה על זה פעמים אין מספר. כי לפי עצם הספנה שיש על כל אדם בעולם הזה פקטן כגדול מחמת הרע הנאחז בהניצוצות שהוא מכרח לברך, כי אפלו האדם הפחות שבפחותים שבישראל הוא גם כן מברך ברורים לפי בחינתו ומחמת שאלו הניצוצות הקדושים שהוא צריך לברך הם מערבים בתוך הרע על פן יש עליו ספנות גדולות שלא יתאחז בו הרע חס ושלום."

ב. האדם צריך לשפט עצמו, דהיינו להתבודד בינו לבין קונו ולהשפט בעצמו על כל דרכיו ולקטר עצמו ולהוכיח את עצמו בכל יום ויום כדי לעורר אש המשפט, לשרף ולהכניע את הרע שלא יתאחז בלבו חס ושלום. (ג - יח)

ג. כל אדם צריך ומכרח לעסק לקרב גם אחרים לה' יתברך ולעשות בעלי תשובה וגרים, כי לכך נוצרת, כי זה עקר ושוב העולם, "כי לא תהו בראה לשבת יצרה" <<<<

מעלת הלימוד

שמעתי בשם מורנו הרב יחיאל זכרוננו לברכה, אחיו של רבנו הקדוש זכרוננו לברכה שספר בשם רבנו הקדוש, שפעם אחת שאל אותו על ענין שהוא זכרוננו לברכה הזוהר את אחיו מורנו הרב יחיאל זכרוננו לברכה שיהיה רגיל לדבר עם בני אדם כדי לקרבם על ידי זה להשם יתברך, ושאל אותו שפמה פעמים מכרחים לדבר עם בני אדם דברים בטלים ושיחת חלוץ. השיב לו רבנו זכרוננו לברכה מאחר שעל כל פנים נכנסין בתוך הדבורים שמספרין עמהם איזה דברים מדברי תורה, על ידי זה נתתקנין כל הדבורים ובעין מה שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה, בקשו לגנו ספר קהלת, ומפני מה לא גנוהו, מפני שתחלתו דברי תורה וסופו דברי תורה. וכבר מבאר במקום אחר שמי שקי בספריו היטב יכולין למצא כל שיחות העולם בתוך תורתו וכו'. ואי אפשר שלא יהיה שיחה בעולם שלא יהיה לה שיכות לתורתו הקדושה

(חיי מוהר"ן - שעיז)

תורה ס"ז - יובן ה' אלקים את הצלע

לא לעכב את המשיח!

כשנפד דמים ממש, כי הדם הוא הנפש, מכל שכן וכל שכן כשפוגם בכבוד איש ישראל על ידי הפאה ממש נמצא שגוזל פבורו ונפשו של חברו המלפשת בהפבור, בימים ממש, ועל פן גדול עונו מנשוא. וכמו שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה שאפלו בהרמת יד נקרא רשע. 2

עולם הבא

"זה שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה, המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא כי עקר בחינת העולם הבא הוא בחינת הפבור, בחינת והלך לפניך צדקך פבור ה' יאספך הנאמר על נפשות הצדיקים לאחר הסתלקותן שהצדיקים הזוכין נסתלקים בעת מיתתם לתוך הפבור, שהוא לבוש ושמש הנפש ועל ידי זה זוכין בעולם הבא למה שזוכין, כי אי אפשר לבוא לחיי עולם הבא כי אם על ידי שונכלל נפשו בתוך בחינת פבור ה' שלשם נאספין נשמות הצדיקים בבחינת פבור ה' יאספך,

ועל פן המלבין פני חברו וכו' שפוגם בכבוד ישראל חברו. וכשפוגם בכבוד ישראל פוגם בכבוד ה' יתברך כי קדשא בריהו הוא וישראל ואורייתא בלא חד, כי ישראל הם פבורו יתברך, כמובא במקום אחר. וכמו שכתוב, על ישראל גאותו. שגדלו וגאותו וכבודו יתברך הוא על ישראל. ועל פן זה המלבין פני חברו שפוגם בכבוד על פן נפרע מדה כנגד מדה אם אינו מפייס חברו שגם לעתיד אינו זוכה שתכנס ותכלל נפשו בתוך הפבור, ועל ידי זה אין לו חלק לעולם הבא. 2

המשך בעני' הבא

ס"ק א: הנפש היא יקרה מאד, וצריך להיות זהיר בה ולשמרה מאד. על פן צריכין לזהר מאד, פשפא איזה פבור חדש לאדם. כי הפבור הוא אם כל חי, והוא שרש כל הנפשות... על פן צריכין לזהר מאד, לקבל הפבור בקדושה גדולה, לשמו יתברך לבד.

כבוד דקדושה

הנפשות הקדושות שורשם בכבוד. וחובת האדם לראות שהכבוד יהיה כבוד דקדושה, וכל כבודו וכל הצלחותיו יהיו רק למענו יתברך.

וחלילה מלהשתמש עם כבודו לצורכי עצמו ומילוי תאוותיו, כי על ידי זה פוגם ומזיק נפשו, עד כדי כך שריבוי הכבוד לעצמו, יכול לגרום להסתלקות בלא עת, רחמנא ליצלן.

"צריך לזהר לקבל את הפבור בקדושה גדולה לשמו יתברך לבד, ולבלי להשתמש עם הפבור לצרכו ולהנאת עצמו כלל. כדי שלא יזיק לו הפבור חס ושלום. שלא יקח את נפשו, כי הנפש היא יקרה מאד וצריכין לזהר בה ולשמרה מאד, וצריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שלא יזיק לו הפבור, שלא תסתלק נפשו על-ידי-זה חס ושלום. 1

כבוד חברו

חובת האדם לזהר מאוד מאוד בכבוד חברו לא לפגוע בהם, כי כשפוגע בכבודם הוא פוגע בנפשם.

"כשפוגם בכבוד חברו אפלו ששמעו בדברים לבד. נחשב גם כן כאלו נוטל נפשו, כי הנפש שרשה בכבוד. ועל פן המלבין פני חברו נחשב

שיהיה העולם מישב מבני אדם, דהינו בני דעה העוסקים בעבודת ה', כי מי שאינו עוסק בעבודת ה' הוא רק חיה בדמות אדם. (ג – י"ט)

ד. כל מי שרוצה לחוס על כבוד קונו ועל כבוד שמו ונפשו. הוא צריך להתעורר בהתעוררות גדול בחצות לילה ממש. ועל ידי זה שמתעורר אז על ידי זה מעורר המשפט ומעלה את המלכות. (ג – כב)

ה. זה בחינת עצם אריכת הגלות עכשו אשר לא היתה כזאת מימי קדם, כי כבר עברו כל הקצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, כי עכשו ה' יתברך רוצה שיהיה גאולה שלמה לעולם באין גלות אחריו עוד כלל, ועל כן בודאי ההכרח שישוּבו כל ישראל בתשובה ויבררו כל הברורים. (ג – כד)

ו. היכל הקדש ברוחניות נבנה על ידי הנפשות שמקורבים לה' יתברך, ואזי יבנה היכל הקדש גם בגשמיות, דהינו בנן בית המקדש ממש. אך יש רשעים שהם בחינת ערב רב שאסור לקרבם, על כן צריך לשפט עצמו מאד על כל דבר כדי לעורר התלהבות לבו. ואחר כך למסור המשפט לה' יתברך, שה' יתברך בעצמו יתן בו חכמה ודעת שיוכל לכלכל דבריו במשפט ויזכה לידע ולכונן עם מי לדבר ועם מי שלא לדבר. ואיך לדבר ומתי לדבר איך ומה נכמה, כי אי אפשר לכונן המשפט הזה היטב. (ג – כה)

ז. יש שני בחינות במשפט. האחד מה שהאדם צריך לשפט את עצמו בכל יום, דהינו להתבודד בינו לבין קונו ולפרש שיתחו לפניו יתברך ואת כל אשר עם לבבו שייח לפני ה' יתברך ויחשב דרכיו וישפט עצמו על כל דרכיו אם כך ראוי לו לעשות לבלות ימיו חס ושלום, בדרכים פאלה וכו'. ובחינה שניה של משפט הוא לכלכל דבריו במשפט, דהינו שיידע איך לדבר ועם מי לדבר ולהמשיך בהם חכמתו וכו'. (ג – כה)

"לבחינה השניה דהינו לכלכל דבריו במשפט. זה צריכין סיע גדול למעלה שיוזכה לדעת הזה. וגם אחר כך אי אפשר לסמוך על חכמתו ומשפטו לבד, כי יש רשעים בחינת ערב רב שמרום משפטו מהם שעקר אריכת הגלות על ידם כמובא. ועל כן צריכין למסור המשפט הזה לה' יתברך. וה' יתברך יודע תעלומות ויוליכיהו בדרך הישר באופן שיוזכה לכונן המשפט היטב לידע איך לדבר וכו'. והרשעים שאסור לקרבם יזכה להפירם ולא יקרבים כלל, ואזי ששיתקון המשפט יבנה הבית המקדש שהיא בחינת היכל הקדש. וה' יתברך ירחם עלינו ויראנו נפלאות המשפט ואז יקיים, ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה במהרה בימינו, אמן ואמן."

"עקר הכבוד והמלכות והגדלה שיך רק לישראל אשר בשבילם נברא הכל. ואלו לא היה מחלקת בין ישראל בעצמן לא היה להעבדו"ם שום פח לטל הכבוד והמלכות לעצמן רק עקר פחם הוא מחמת שנפגם הכבוד אצל ישראל בעצמן על ידי המחלקת וההפאות וחבלות שמתגברין העזי פנים שבדור ולוקחין לעצמן כל הכבוד וחולקין על כבוד הצדיקים והפזרים האמתיים ומביזין אותם בכל מיני ביזנות." 2

על ידי פגם הכבוד, ובעיקר על ידי שמבזים ופוגמים בכבוד הצדיקים והכשרים, על ידי זה נופל הכבוד לעזי פנים, שהם הרשעים והעכו"ם, 3 וזה נותן להם כח ושלטון להתעלל ולהציק ולהזיק לנו, וזה הסיבה שעל ידה נחרב בית המקדש, עוון המחלוקת ושנאת החינם שפגמו כל אחד בכבוד חברו, שעל ידי זה נתנו לאויבינו כח עצום ורב. 2

ביאת המשיח

הנסיון האחרון, הנסיון בימים אלו כשהגאולה כל כך קרובה ובכל יום משיח מחכה לבוא, הוא רק המחלוקת, ובעיקר המחלוקת שבין תלמידי חכמים.

"עכשיו בסוף הגלות שה' יתברך מצפה בכל יום להביא את משיח צדקנו, ועקר העונב הוא על ידי המחלקת שבין התלמידי חכמים, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דור שכן דוד בא קטגוריא בין תלמידי חכמים. כי זהו עקר המעכב ביאת המשיח. כי הבעל דבר שם לבו על זה מאד, כי הוא רואה שקרוב לבוא עת משיח, כי סוף כל סוף בוא יבוא לא אחר ומחמת שרואה שממשמשין ובאין ימות המשיח, על כן הוא מתגבר מאד לעכבו כמו שני בני אדם שנלחמין זה עם זה בשרואה האחד שחברו מתגבר עליו וקרוב מאד לנצחו ולתפסו אזי הוא מתגבר מאד נגד חברו, כמו כן מחמת שרואה הבעל דבר שקרוב מאד לביאת משיח והגאולה ממשמששת לבוא על כן הניח עצמו לארפו ולרחבו לעכבה חס ושלום. ועקר העונב על ידי המחלקת הגדול שהכניס עכשו בעולם ביותר וכל העולם מלא מחלקת וביותר המחלקת הגדול שבין כל הצדיקים והתלמידי חכמים עד שאין אחד יודע היכן האמת, כי עקר אריכת הגלות הוא על ידי המחלקת שבין ישראל בעצמן, כי מחמת המחלקת וישראל בעצמן פוגמין חס ושלום בכבוד ישראל חבריהם על ידי זה נפגם הכבוד ביותר." 2

כבוד חבריו

על כן נפלה חובת היום על כל אחד ואחד, לראות שמצידו לא יהיה עיכוב לביאת המשיח חלילה. וזה על ידי שיבטל את עצמו ואת כבודו מפני כבוד חבריו, ויכבד את כל אחד מישראל.

"עקר שלמות הכבוד דקדשה של ישראל הוא שכל אחד מישראל יבטל עצמו מאד נגד חברו ויבטל כבודו מפני כבוד חברו וזהו עקר שלמות ותקון הכבוד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: איזהו מכבד המכבד את חבריו, שונאמר, כי מכבדי אכבד וכו'. כי כבוד ישראל הוא כבוד המקום ברוך

כל הפגמים שבעולם הם פגם הכבוד כל הפגמים שבעולם הוא פגם הכבוד ה', כי כל התורה היא בשביל כבודו יתברך, כמו שכתב רבנו זכרון לברכה במקום אחר. וכשפוגמין באיזה חטא שבעולם חס ושלום, ובפרט פגם הברית שהוא עקר הכל פוגמין בכבודו יתברך ונתרחק הנפש מן הכבוד וכפי הפגם כן הרחיק וכן נופל הכבוד חס ושלום אל העכו"ם והרשעים, כי יש בענין זה כמה בחינות בלי שעור בענין פגם הכבוד ובענין התרחקות הנפש מן הכבוד וכו' והכל כפי הפגם חס ושלום. 2

לקדש עצמו ביותר

פגם הברית הוא פגם הכבוד שמפריד הנפש מן הכבוד, רחמנא לצלן. כי צריכין לקדש עצמו ביותר אפלו בהתר כדי שיוזכה שיתלבש הנפש בכבוד ולא יהיה חצוף בעובדהי ככלבא, שזהו בחינת והפזרים עזי נפש וכו', כמובא בזהר הקדוש שעל ידי זה יורד הכבוד חס ושלום להעזי פנים שהם בחינת והפזרים עזי נפש. 2

קברי צדיקים אמתיים

הצדיק בעת הסתלקותו זוכה להסתלק בקדשה גדולה אל כבוד ה' בבחינת כבוד ה' יאספד. ועל כן במקום קבורתו הקדושה ששם אסיפתו שם שורה כבוד ה' בחינת כבוד ה' יאספד כמ"ל. וכל הנפשות הזוכין לבוא לשם נכללין בתוך כבוד ה', ועל ידי זה עקר תקונם, בפרט תקון הברית...

ועל כן במקום קברי הצדיקים אמתיים ששם כבוד ה' שורה שם עקר התקון, כי שם זוכה שתכלל נפשו בכבוד ה' ועל ידי זה זוכה להתפלל עם לב שלם, כמבאר בהתורה, שעל ידי זה שחונרת ונתקרה הנפש אל הכבוד מתפללין בלב, עין שם. וזהו מה שמתעוררין מאד על קברי הצדיקים אמתיים ומתפללין שם בהתעוררות הלב מאד מאד. וזהו מחמת ששם מתקרבת הנפש אל הכבוד ביותר שמשם נמשך תפלה בלב שלם, כמבאר בסוף התורה שעקר מה שאין מתפללין עם לב הוא על ידי התרחקות מן הכבוד וכו', עין שם. 2

כנינים על תו"ס

הוא, מפל שכן וכל שכן התלמידי חכמים והצדיקים והכשרים שבדור בודאי ראוי להם לכבד זה את זה ביותר מאחר שיש להם חלק יותר בהכבוד דקדשה, כי כל מי שהוא גדול במעלה יותר יש לו חלק גדול יותר בהכבוד דקדשה." 2

1. קיצור ליקויים – א. 2. לקוטי הלכות חו"מ - חובל בחברו – ג. 3. כמבואר בתורה.

התורה, שהיינו צריכין לקבל וגם בתוך טרדתו הגדולה, שעבר עליו אז מה שעבר לפי גדלת קדשת נוראות מחו הקדוש, אף על פי כן ישב עמנו שלשה לילות רצופים, שהיה נעור בכלם עמנו יחד, שהם ליל ראשון דשבועות וליל שבת קדש וליל מוצאי שבת, פי דרכו היה נפלא ונשגב, ובחכמתו וקדשותו הנפלאה לא היה יכול להטריד ולבלבל אותו שום דבר פי הבנו אז, שצערו וטרדתו אז היה עצום ורב מאד, וכאשר שמענו כמה דבורים מזה אז מפיו הקדוש, ואף על פי כן לא העבירוהו הטרדה והצער מלעסק לתקון נפשותינו גם אז, והפליא חסדו עמנו גם בעת ההיא, דדרכו תמיד. וביום ראשון אחר שבועות, פתבתי התורה, בעזרת השם ותבדדך, וקבלתי רשות, ודברתי עמו הרבה, ונסעתי משם בשלום ובשמחה:

(ימי מוהר"י - ח"א - כ"ג)

בליל שבת קדש, שהיא שני דשבועות, אז לבש ה"שטרקמל", ואז התחיל להראות פנים מסבירות קצת, וישב על השלחן דדרכו ואחר גמר הסעודה, אחר ברכת המזון, היה מזמר בעצמו "אתה נגלית" ו"ברוך שמוך" וכו' בנגון נפלא ונעים וישב אחר כך עם קצת אנשים, שנשארו עמו אחר ברכת המזון, ישב עמם עד אור היום, וגם אני הייתי בתוכם וכן בסעדת שחרית ישב עמנו בשמחה, דדרכו בכל יום טוב וכל בני העיר שלחו משקאות, וחלק להעולם בשמחה. בסעדה שלישית אמר תורה (לקוטי מוה"ר"ן סימן ס"ז) והתחיל, ויבן ה' אלקים את הצלע. במוצאי שבת ישבנו עמו עד אור היום ברוך השם, אשר עזרנו גם בעת צרה הזאת, שנפסקה אשתי הראשונה בערב שבועות לפנות היום, אף על פי כן לא אבדנו

ותעזור לנו ותושיענו שנזכה להתרחק ולברוח מן הכבוד באמת בתכלית הרחוק. ולא יעלה על דעתנו שום רצון ותאוה וחמדה לשום כבוד כלל. ותרחם עלינו ותושיענו תמיד בכל עת שתשלח לנו ברחמיך ובחסידיך הרבים איזה כבוד, שנזכה אז לשמור את עצמנו ואת נפשותינו מאד מאד לבל נהיה נלכדים חס ושלום כלל על ידי הכבוד. ולא נקבל את הכבוד בשבילנו כלל, ולא נשתמש בו לצורך עצמנו כלל, ולא יגיע לנו שום הנאה כלל מהכבוד, רק נזכה להעלות כל הכבוד אליך לבד, ונחזיר כל הכבוד למלך הכבוד, למי שכל הכבוד שלו לבד. (לקוטי תפילות - ס"ז)

לעשות מתורות תפילות

"אברם הוא אברהם"

מול עיניו הופיע האיש הקדוש שנגלה אליו שלשום בחלום.

או אז פתח פיו והחל לדרוש בחריפות ובבקיאות עצומים עד מאוד - במאמר ר' אליעזר הגדול "עגלה בת שנתה ופרה בת שתים" וכל אנשי הקהילה "עומדים צופים" משתוממים, מביטים בזיו הדר פניו "ומשתחווים רוחים" לנורא עלילות אשר נתן בתוכם אדם גדול כרבי אברהם הזה.

בנתיים משפחת בית אביו של החתן תמהים מדוע אחרו פעמיו לשוב מבית הכנסת לסעוד את ארוחת הבוקר. בירור קל העלה את התשובה הבלתי הגיונית: החתן יושב ודורש (!!!) בבית הכנסת! אוי, בהלה של ממש תקפה אותם למשמע אזהרה. הם הלא מכירים היטב את ה"סחורה" שלהם - איש בער ולא ידע. ומה הוא כבר יכול לדרוש ברבים???

בלאט שלחו אחד משלהם לבית-הכנסת לבדוק מה קורה שם. הלה חזר מהר מאוד נרגש ומלא שמחה ובפיו הבשורה הנפלאה כי החתן דורש דברי אלקים חיים, מאירים ומופלאים כמפי הגבורה. במהירות רבה אצו כולם לבית הכנסת לראות את הפלא העצום ואכן נוכחו לראות כי רוח ה' ננסכה בו.

עתה, משראו איזה אוצר נדיר הוא החתן, רצו לנתק את מוסרי הקידושין בגט, כי עתה יש ביכלתם לשדך אותו עם גאון הדור ובת תלמיד חכם מופלג. אך החתן, לא הסכים בשום אופן.

ומאז היה חותם את את עצמו בכל תשובותיו והסכמותיו: "אברם הוא אברהם" כי קודם שנתגלה לו אור התורה היה בבחינת "אברם" וכעת "שמת שמו אברהם ומצאת את לבבו נאמן לפניך" (עפ"י "אהל אברהם")

שחשו כלפיו ואביו הגאון הגדול הרב מרדכי זצ"ל אבי"ד ליסא - סטר לו על לחיו והוסיף: "לך מאתנו כי לבושת משפחתנו תחשב" - - - קם החתן ויצא החוצה אל היער, לשוח בשדה ולפרש שיחתו לפני אביו שבשמים. שם בין העצים העבותים פרץ מעין דמעותיו והוא זעק אל ה' בתחינה: "רבונו של עולם, אם היה רצונך שאהיה טיפש ובור לא היה לך לתת אותי במקור גזע משפחה יקרה של גדולי ישראל.."

כך ככה מעומק ליבו עד שנרדם על הארץ. והנה איש קדוש נגלה אליו בחלום ואמר לו: "הנני פותח לבבך כפתחו של אולם וכל משפחת בית אביך יתברכו בך וקל שקי יתן לך רחמים. ואל תשנה ממדרגתך במידת היראה והשפלות, בכל מקום בואך בלימוד אהיה עמך ולא יודע לאיש זולתנו כי נתעלית ברגע עד כה אך בעת ראותך אותי - אז תפתח פיך והוריתך אשר תדבר. והוי גולה למקום תורה ואז תשכיל ותצליח" ויקץ, והנה הרגיש כי נפתחו לפניו שערי אורה וידע כי מאת ה' היתה זאת. חזר לבני משפחתו ונכנס לבית ללא אומר ודברים.

למחרת התקיימה שמחת החתונה בקול שמחה וששון כשהחתן מסתיר עדיין את עוצמת ידיעותיו שהחלו מפכים בו בעוז. עדיין לא הוכשרה השעה. עדיין לא קיבל את הרמז השמימי.

יום למחרת הלך החתן הטרי עם חותנו לבית הכנסת ואביו ובני משפחתו שהו באכסניה שלהם.

בבית הכנסת החל החתן את עבודתו - עבודה שבלב זו תפילה, בנעימות ועריבות נפלאה ובשמחה עצומה. כשסיים את תפילתו הנלהבת ארע הדבר. הגיע האות. הגיעה העת.

בר בהיות הגאון הצדיק רבי אברהם אביש זצ"ל אבי"ד דק"ק פפדמיין ילד פעוט, נוכחו הכל לראות כי הילד קשה-הבנה לחלוטין. כל חבריו בני גילו כבר קראו בשטף מן הסידור ורק הוא נותר מאחור, מתאמץ לחבר אות לאות ונקודה לרעותה ובקושי רב קורא את ההברות והמילים. אולם יראת שמים עזה ויוקדת בערה בכל ישותו.

הילד גדל עם ליווי צמוד של בזיונות והשפלות. חבריו הנערים שמוהו ללעג וקלס והוא ספג את חיצו לשונם באהבה ובדומיה.

בהגיעו לפרקו הבין אביו כי אינו יכול ללכת בגדולות בענין שידוכו של הבחור. סופו של דבר, בהיות הבחור ירא-שמים עד מאוד ובעל יחוס מפואר, בא בקשרי-שידוכין עם בת מוהר"ר אליהו הכהן זצ"ל ממעזריטש חתן הגאון בעל "בית שמואל על אבן העזר" זצ"ל, בסימן טוב ובמזל טוב.

באותם ימים נהוג לכבד את החתן שיברך ברכת המזון בקול רם. מפאת המנהג הזה החל אביו של החתן - שהכיר היטב את יכולתו הדלה של בנו, ללמדו ברכת המזון כדי שידע אותה על בוריה בעל-פה.

היום הגדול, יום שמחת הנישואין, התקרב בצעדי-ענק וכל משפחתו הכבודה של החתן יצאה לדרך לחגוג את החתונה. בדרך, עצרו במלון המיועד לעוברי אורח. שם סעדו מעט את ליבם ולברכת המזון מזוג את הכוס לפני החתן דגן. החתן הנרגש היה כאמור בעל זכרון חלש וכל ה"חזרות" שערך עד כה על ברכת המזון - נמוגו כלא היו. הכל נשכח ממנו---

הפעם הבושה והזעם שחשו בני המשפחה הגיעו עד לב השמים! עד כאן! הבזיון היה בלתי נסבל! הם לא חסכו מן החתן את הביקורת

סיון - ויעקב ניסע ס'פותה ויבן

כשבני אדם יושבים בסכות פראוי, על ידי זה הם במדרגתן, ובבחינת תורה. בשביל זה סמוך לסכות אנו עושים שמחת תורה. וזה סיון ראשי תבות ויעקב ניסע ס'פותה ויבן פי בסינו נתנה תורה ואנו במדרגת התורה על ידי מצות סכה. (חיי מוהר"ן - נ"ו)

עניני דומיא

כבר חזק אותנו רבנו ז"ל הרבה בלי שיעור, ולמדנו שאין מניעה בעולם כלל, ושהעקר הוא הרצון והחשק והפסיון.

האדם לא בא לעולם הזה השפל, כי אם בשביל נסיונות.

בשביל זה סבב אלקים את העם ולא נחס אלקים בדרך הקרוב, כי בכונה סבבם בדרך רחוקים והרחיקם מארץ ישראל שלא יבואו מיד לארץ ישראל, כדי שיתגבר חשקם יותר ויותר על ידי גדל המניעות של החוק הדרך ותקף המלחמות שראו, שעל ידי כל זה יתגבר חשקם יותר ויותר של כל הרוצים לבוא באמת לארץ ישראל ומי שלא יוכל לעמוד בנסיון הזה, באמת לא יבוא לארץ ישראל.

כי כך מדתו של הקדוש ברוך הוא שמנסה את האדם על ידי המניעות הגדולות שמזמין קדם כל דבר שבקדשה, בכך קדם כל דבר שבקדשה שכל היהדות תלוי בו כגון לבוא לארץ ישראל, או להתקרב להצדיק האמת שאז מזמין לו מניעות הנדמות למניעות גדולות וקשות מאד והכל בשביל החשק כדי שיתגבר חשקו ביותר כנ"ל, כי על ידי המניעות הגדולות ועצומות יוכל להבין כמה גדול מעלת הנחשק, ואז יתגבר שיהיה לו חשק וכסופין גדולים כפי תקף המניעה ואז אם יתגבר בחשק וכסופין, בודאי ישבר כל המניעות ויבוא אל הצדיק האמת ולא ירצה, כי המניעות לא באו אלא בשביל החשק כנ"ל ולהפוך מי שלא יוכל לעמוד בנסיון יתרחק על ידי זה כי כל מה שמסבב ומגלגל השם יתברך עם כל אדם שבעולם מגדול ועד קטן הכל הוא בשביל נסיונות כי האדם לא בא לעולם הזה השפל כי אם בשביל נסיונות כידוע, ויתר מזה אין להאריך כאן. (ימי מוהר"ת - ח"ב - ל"א)

כשנתחזקתי בדעתי לנסע בודאי ויעבר עלי מה, תכף סיעני השם יתברך והזמין לי צרכי נסיעתי כי בן דרכו יתברך תמיד כי הבא לטהר מסיעין לו, וכל המניעות הם רק מניעות המח ואף על פי שנדמה להאדם שיש לו מניעות גדולות באמת שאי אפשר לשברם, אף על פי כן באמת כלם הם רק מניעות המח ואם יגביר החשק והרצון פראוי ויכסף באמת לגמר הדבר שבקדשה בודאי ישבר כל המניעות וכו' (כמבאר אצלנו בלקוטי מוהר"ן סימן ס"ו) אבל אני בעניי ראיתי זאת בעיני כמה פעמים בלי שיעור...

אבל תכף בנסעי התחילו שוב המניעות שיש בשעת הנסיעה בעצמה, באשר מתנהג עמנו על פי הרב שיש הרבה מניעות קדם שמתחילין לנסע, ואחר כך פשוטו לומר אליו המניעות ומתחילין לנסע, אזי חוזרים ומתגברים מניעות חדשות בענין הנסיעה בעצמה מהפעל עגלה והסוסים ומהעגלה ואופנים ורחליה וכל כליה, וממטר ונגש ורפש וטיט וכיוצא בהם, אשר כמעט לא נמלטה נסיעה אחת ממניעות כאלה וכאלה הרבה, הן בחיים חיותו הקדושים, הן עתה כשאנו נוסעים על ציון קברו הקדוש והנורא מאד.

(ימי מוהר"ת - ח"א - כ')

אין מניעה בעולם כלל

והנה התחלת התנצחות השועה שיתקדם השארת דעתו הקדושה לעולם ולא יכבה נרו לעולם ועד, היה על ידי שחזק השם יתברך את דעתי לעסק בהדפסת ספר התנינא, והנה רבוי המניעות שהיה על זה לא נספיקו המון יריעות לספר כי לא היה בדי אפלו פרוטה אחת, ורב אנשי שלומנו היו עניים והם מפזרים ומפזרים בכמה עזרות ולנסע אליהם לקבל מהם נדבות, קרוב שתהיה החוצאה והטרחה יתרה על השבח בכך שלא היה אפשר לי לסע בעצמי בשום אופן, מחמת כמה מניעות, ולשלח איש אחר לא יפעל כלל הן על כל אלה וכאלה היו עומדים לפני המניעות כחומות ברזל ודלתי נחשת ממש ויותר ויותר, ולא הייתי יודע הדרך איך לזכות להדפיס ספרי הקדושים עתה.

אך להיות שכבר חזק אותנו רבנו זכרנו לברכה הרבה בלי שיעור, ולמדנו שאין מניעה בעולם כלל ושהעקר הוא הרצון והחשק והפסיון וכו' (כמבאר בסימן ס"ו ובכמה מקומות עין שם), על כן חזקתי את רצוני וחסבתי בזה מחשבות הרבה והכנסתי דעתי ומחשבתי בזה הרבה מאד.

(ימי מוהר"ת - ח"א - ו')

"אי אפשר לעשות שום דבר כי אם על ידי חשק, דהיינו למשל כשמדבר איזה דבור, צריך שיהיה לו מתחלה חשק לדבר. וכן כשעושה איזה פעולה, אם לא היה לו חשק מתחלה לעשותה, בודאי לא היה עושה אותה. ועל כן כל דבר שבקדשה שהאדם צריך לעשות, כגון לנסע להצדיק, או שאר דבר שבקדשה שהאדם צריך לעשות, נותנין לו מתחלה חשק, כדי שעל ידי זה יעשה הדבר:

ועקר גדל החשק נעשה על ידי המניעה שמזמין לו, כי כשאישי ישראל צריך לעשות דבר הצריך לו ליהדותו, בכך פשצריך לו לעשות דבר גדול הצריך ליהדותו, שכל יהדותו תלוי בזה, כגון לנסע להצדיק אמתי, אזי מזמין לו מניעה. וזאת המניעה היא בשביל החשק, כדי שעל ידי זה יהיה לו חשק יותר לעשות אותו הדבר. כי על ידי המניעה שמונעין את האדם מן הדבר, על ידי זה נעשה התגברות החשק מאד."

(תורה ס"ו - ס"ק ג')

החשק והרצון צריך שיהיה כפי המניעה

עקר העקשנות הוא רק ברצון שאיך שהוא על כל פנים לא יחליש את הרצון. ואפלו אם מונעים אותו באזלים ורבות מניעות שנדמה לו שאי אפשר לשברם בשום אופן, אף על פי כן הוא יעשה את שלו וירצה בכל פעם ברצון חזק יותר, כי החשק והרצון צריך שיהיה כפי המניעה, כמבאר בהתורה ויהי נא פי שנים (בסימן סו). ואם יהיה עקשן בהרצון לבלי להניח את הרצון והכסופים דקדשה בשום אופן אף אם מפילין אותו כמו שמפילין אותו חס ושלום החמנא לצלו, אזי סוף כל סוף בודאי יעזרו ה' יתברך לשבר ולבטל כל המניעות ויזמין לו כל מה שצריך לנסיעה לארץ ישראל או לשאר דברים שבקדשה ויחזור ויסיעו בכל מיני סיעות, כי המניעה לא היתה כי אם בשביל החשק שהוא עקר הנסיון שמנסין את האדם אם יעזב ויניח את החשק והרצון דקדשה מחמת המניעה וכשהוא עקשן בדעתו ועומד בנסיון ואינו מניח את הרצון והחשק דקדשה בשום אופן, אזי בודאי ישבר את כל המניעות והמניעות יתהפכו לישועות שיעזרו ויושיעו ה' יתברך ויסבב עמו סבות לטובה באופן שיגמר ויוציא אל הפעל הדבר שבקדשה שהוא רוצה.

(לקוטי הלכות - א"ח - ברכת המזון ומים אחרונים - ד')

תכף כשנתחזקתי בדעתי לנסע בודאי, תכף סיעני השם יתברך.

והנה גדל חלקת העצה שהיתה לי אז, ועצם המניעות והסוסים שהיה לי אז בענין נסיעה זאת (לרבינו) אי אפשר לבאר והשם יתברך עזרני לשבר כל המניעות, ובשעה אחת נגמר בדעתי לנסע בעת שהיה הזמן קצר מאד לעסק בנסיעה הזאת אבל השם יתברך הזמין לי מיד עגלה ומעות על הוצאות קצת כי תכף

לקוטי מוהר"ן

תורה ס"ו - ויהי נא פי שנים ברוחך

התלמידים הם משרש אחד עם רבם הצדיק, והם תלויים בו כענפים באילן, שהאילן יונק חייתו משרשו והענפים יונקים החיות דרך האילן. ויש בזה כמה בחינות. כי יש תלמידים שהם בבחי' ענפים, ויש שהם בבחי' עלים, וכן שאר הבחינות.

